

İZMİR BÜYÜKKENT BÜTÜNÜNDE ROMANLAR

EDİTÖRLER

PROF.DR. ZERRİN TOPRAK KARAMAN

PROF. DR. ÖMÜR N. TİMURCANDAY ÖZMEN

YRD.DOÇ.DR. GÖKHAN TENİKLER

ALPER YAĞLIDERE

Gözden Geçirilmiş 2. Baskı

İÇİNDEKİLER

I. ANKETİN METODU.....	9	
II. İSTATİSTİKLER	11	
III. YÖNETİCİNİN NOTU	13	
IV. ROMAN DERNEK BAŞKANLARININ 2014 YILI DURUM DEĞERLENDİRMESİ	21	
V. ANKET SORULARINA İLİŞKİN TABLOLARIN ANALİZİ	25	
VI. ANKET SORULARINA İLİŞKİN UZMAN YORUMLARI.....	111	
SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMAYI SAĞLAMADA YAŞAM KALİTESİ VE İZMİR'DE YERLEŞİK ROMAN VATANDAŞLARIN YAŞAM KALİTESİ GÖSTERGELERİNE YÖNELİK İKİ ÇALIŞMA..... 128 <i>Prof.Dr.Ömür N.Timurcanday Özmen</i>		
ROMAN MAHALLELERİNDE YAŞAM – KONUT İLİŞKİSİ: İZMİR ÖRNEKLEMİ..... 157 <i>Doç.Dr. İlkin S. KAYA</i>		
İZMİR'DEKİ ROMAN YERLEŞİMLERİNİN ÇEVRE, KONUT VE SAĞLIK HİZMETLERİNE ERİŞİMLERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ..... 167 <i>Yrd.Doç.Dr. Gökhan TENİKLER</i>		
SOSYAL BİR KATEGORİ OLARAK ROMANLAR VE SOSYAL DIŞLANMAYA BAĞLI SORUNLARI		206
<i>Araş.Gör.Şeniz Anbarlı</i>		
AVRUPA SOSYAL ŞARTI HÜKÜMLERİ KAPSAMINDA İZMİR'İN ROMAN YOĞUNLUKLU MAHALLELERİNDE EĞİTİM VE İSTİHDAM İLE İLGİLİ PROFİL.....		231
<i>Araş.Gör.Yunus Emre Özer</i>		
ROMANLARDA YOKSULLUK		249
<i>Araş.Gör. İbrahim Güray Yontar</i>		
ROMANLARDA DİN		262
<i>Alper Yağlıdere</i>		

EKLER	267
EK 1: İZMİR BÜYÜKKENT BÜTÜNÜ İÇİNDE YER ALAN ROMAN YERLEŞİMLERİ	267
EK 3: ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK ANKET FORMU	286
EK 4: FREKANS TABLO SU (ROMANLARA YÖNELİK)	290
EK 5: FREKANS TABLO SU (ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERE YÖNELİK)	297
EK 6. TÜRKİYE’NİN ROMAN TOPLULUKLARA YÖNELİK ÇALIŞMALARININ AVRUPA BİRLİĞİ İLERLEME RAPORLARINA YANSIMALARI (2001-2014).....	299

I. ANKETİN METODU

A. Romanlara Yönelik

İzmir Büyükşehir Bütününde Roman Mahalleleri Profili başlıklı çalışma 16.06.2005 tarihinde ilgili mahalle muhtarlıkların ve diğer disiplinlerden gelen katılımcılarla gerçekleştirilen ve anket çalışmalarına esas teşkil edecek soruların düzenlenmesi için bir toplantı yapılmıştır. Ankete esas teşkil edecek temel konular üzerinde uzlaşılmasını takip eden toplantılarla anket soruları tamamlanmıştır.

Mahalle nüfusları ilgili mahalle muhtarlıklarından alınmış ve muhtarların yol göstericiliğinde ve kolaylaştırıcılığında sokaklar belirlenmiş ve istatistiki olarak anlamlı olabilecek örneklem sayısı tespit edilmiştir.

Anketler yüzyüze görüşme metoduyla yapılmıştır. Anketlere Eylül 2005 tarihinde başlanılmış ve Kasım 2005 tarihinde tamamlanmıştır.

B. Öğrencilere Yönelik

Romanlara Yönelik Hazırlanmış anket sorularının bir kısmı, sorulan sorulara bakış açısını belirlemek amacıyla, Dokuz Eylül Üniversitesi İkt. İd. Bil. Fak. öğrencilerine de yöneltilmiştir. Örneklem sayısı 197'dir. 1- 4. sınıf arasındaki eğitim alan öğrencilere, "sınav ortamı" koşullarında birbirleriyle iletişim kuramayacakları şekilde uygulanmıştır.

Araştırmanın esasını teşkil etmemekle birlikte üniversite öğrenci grubunun anket sorularına tepkilerinin öğrenilmesi, Türkiye'nin farklı bölgelerinden gelmeleri nedeniyle bir Türkiye profili vermesi açısından anlamlı görünmektedir. Çalışma örneklemini içinde doğrudan hedef grup olmamakla birlikte Dokuz Eylül Üniversitesi Kamu Yönetimi öğrencilerinin anketlerin cevaplandırılmasına gönüllü katılımları, ülkemizde Roman topluluğuna bakışı yansıtmaması noktasında genel bir fikir elde edilmesine yardımcı olmaktadır.

İzmir Büyükşehir Bütününde Roman Yerleşiklerin Profili adlı çalışma Buca'nın Gediz mahallesinden 3, Göksu mahallesinden 6, Bornova'nın Erzene mahallesinden 12, Gaziemir'in Irmak mahallesinden 7, Karşıyaka'nın Örnekköy mahallesinden 20, Yalı mahallesinden 7, Şemikler mahallesinden 3, Konak'ın İki çeşmelik mahallesinden 6, Ege mahallesinden 56, Güney mahallesinden 36 ve Yenişehir mahallesinden 97 olmak üzere toplam 253 örneklem üzerinde uygulanmıştır. Bu çalışmada anket yöntemi kullanılmıştır. Anket, demografik özellikler, mahalle özellikleri, konut özellikleri, siyasi ve yönetsel

katılım özellikleri ve sosyo-kültürel özellikler konularındaki sorulardan oluşmaktadır ve sadece istatistik amaçlı toplanmıştır. Anket uygulanan örneklemeler, mahalle muhtarları tarafından anketi uygulayanlara bildirilmiştir.

2014 yılı itibariyle yapılan yeniden gözden geçirme sürecinde, Roman nüfusa yönelik olarak pozitif ayrımcılık yapılacağına dair Hükümet Beyanlarının idari sonuçlarının Romanların gündelik hayatına nasıl yansıdığına ilişkin durum tespitleri, Roman Dernek Başkanlarına sorulmuştur. Bu çalışmanın ilk basısının tamamlanıp yayınlandığı 2006 yılından bu yana geçen süreç içindeki gelişmelerin, Roman Dernek Başkanlarınca, yapılan değerlendirilmesi kitaba eklenmiştir. Prof. Dr.Zerrin Toprak Karaman tarafından yazılan, “Yöneticinin Notu” ve kendine ait bölüm ile Prof. Dr.Ömür N. Timurcanday Özmen ve Yrd. Doç.Dr. Gökhan Tenikler’e ait metinlerde güncellemeler yapılmıştır.

II. İSTATİSTİKLER

“İzmir Büyükşehir Bütününde Roman Yerleşiklerin Profili” (Konak, Buca, Bornova, Gaziemir, Karşıyaka İlçe Örnekleme)” (Konak, Buca, Bornova, Gaziemir, Karşıyaka İlçe Örnekleme)” başlıklı alan araştırmasının örnekleme, %95 güvenilirlik ve %6 hata payı ile 264 olarak hesaplanmıştır. Çalışmaya alınan ilçelerde yaşayan Roman nüfusu baz alınarak örnek sayıları tespit edilmiş ve anketler birebir görüşme usulüyle yapılmıştır. Çalışmadaki alınması gereken örnek sayıları ile gerçekleşen örnek sayılarını gösteren bilgiler Tablo 1-1’de verilmiştir.

Tablo 1-1 Örneklem Bilgileri

İlçe	Mahalle	Örneklem		
		Beklenen	Yapılan	Fark
Buca	Gediz	1	3	8
	Göksu		6	
Bornova	Erzene	7	12	5
Gaziemir	Irmak	5	7	2
Karşıyaka	Örnekköy	22	20	8
Karşıyaka	Yalı		7	
Karşıyaka	Şemikler		3	
Çiğli	Şirintepe	4	0	-4
Çiğli	Güzeltepe			
Çiğli	Maltepe			
Konak	İkiçeşmelik	225	6	-30
Konak	Ege		56	
Konak	Güney		36	
Konak	Yenişehir		97	
Toplam		264	253	-11

Çalışma için yapılacak anket sayısının 264 olarak belirlenmesine karşın, yapılamayan anketler nedeniyle 253 anket üzerinden analizler yapılmıştır. Anket örnekleminin %96'sına ulaşılmıştır. Çalışmanın uygulandığı bölge göz önüne alındığında, bu oran oldukça tatmin edicidir.

Verilerin analizi temelde frekans analizine dayanmaktadır. Her soruya verilen cevapların sıklara göre dağılımları ve yüzdeleri frekans analizi sonucunda görülmektedir. Frekans analizi tablolarında genellikle Frekans, Yüzde ve Geçerli Yüzde ve Kümülatif Yüzde sütunları bulunmaktadır. Frekans sütunu sorunun sıklarına verilen cevapların sıklığını göstermektedir. Yüzde sütunu, toplam anket sayısı olan 253 anketin üzerinden yüzde kaç kişinin o şıkka cevap verdiğini gösterir. Geçerli yüzde sütunu, soruya geçerli cevap vermiş olan kişiler içinde o şıkın yüzdesini verir. Cevapsız bırakılan sorular “Kayıp” olarak ele alınmıştır ve tablolarda gösterilmiştir. Yorumların çoğu geçerli yüzde sütunu göz önüne alınarak yapılmıştır. Kümülatif yüzdeler ise anlamlı olduğu bazı sorular için hesaplanmıştır ve geçerli yüzde sütunundaki değerlerin ardışık olarak toplanması ile elde edilmiştir.

Analizlerde basit frekans tablolarının yanı sıra birleştirilmiş ve çapraz frekans tabloları da kullanılmıştır.